

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

Zagreb, 16. listopada 2012.

HUP UPOZORAVA - PRILAGODBA OBRAZOVNOG SUSTAVA NUŽNA JE KAO STRATEŠKI ELEMENT KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA

Povlačenje Prijedloga izmjena i dopuna Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju iz saborske procedure u HUP-u je izazvalo zabrinutost ne samo zato što se radi o prvom u nizu ozbiljnih reformskih zakona koje je pripremio Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta, nego još više jer gospodarstvo već godinama očekuje promjene u sustavu visokog obrazovanja.

Nužnost uvođenja spomenutih promjena ne proizlazi iz hira poslodavaca, nego iz činjenice da će za nešto više od pola godine, ulaskom Republike Hrvatske u Europsku Uniju, domaće gospodarstvo postati u potpunosti izloženo konkurenciji poslodavaca koji posluju unutar najjače gospodarske sile svijeta. Poslodavci EU konkurirat će domaćima prije svega visokom tehnologijom, znanjem i produktivnošću temeljenima na znanjima zaposlenika koja već desetljećima europski obrazovni sustavi izgrađuju u skladu s jasno zacrtanim gospodarskim politikama. Kako bi spriječili daljnji gubitak radnih mjesta u Republici Hrvatskoj te domaćim poslodavcima, ali i radnicima omogućili opstanak i pristojan život, predlažemo preispitivanje odluke o zaustavljanju započetih reformi u sustavu obrazovanja te nastavak započetog razvoja sustava.

Hrvatska udruga poslodavaca kao iznimno zainteresirana strana u reformi obrazovnog sustava i relevantni dionik koji predstavlja hrvatsko poduzetništvo, bila je ove kao i prošle godine uključena u procese prilagodbe i reformi sustava visokog obrazovanja, kako kroz aktivnosti unutar Gospodarsko socijalnog vijeća i njegovih povjerenstava, tako i kroz niz tijela u kojima aktivno djeluju predstavnici HUP-a. Sve navedene aktivnosti kao i smjernice *Strategije odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije* koje je HAZU pripremio za MZOS u travnju ove godine naglašavaju potrebu povećanja učinkovitosti i kvalitete obrazovnog sustava, kao podloge za dugoročni održivi razvoj gospodarstva i time kvalitete života hrvatskih građana. Doprinos navedenim procesima HUP je dao i izradom *Strateških smjernica razvoja obrazovnog sustava*¹, kojim između ostalog Hrvatska udruga poslodavaca promiče kvalitetu u visokom obrazovanju te inzistira na primjeni Zakona, odnosno jednakih mjerila i kriterija za sve obrazovne ustanove, neovisno o njihovom osnivaču.

Povlačenje Prijedloga izmjena i dopuna Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju iz saborske procedure drugi je neuspješan pokušaj reforme sustava visokog obrazovanja u manje od dvije godine, usprkos podršci reformskim procesima koju su u oba spomenuta pokušaja promjene dali socijalni partneri (HUP i sindikalne središnjice). Suprotno pojedinim krivim navodima koji ovih dana ispunjavaju stranice nekih medija, predložene izmjene unutar Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju nemaju nikakve veze s upisnim kvotama na pojedinim studijima, nego predlažu uvođenje čvršćih pravila i odgovornosti javnih obrazovnih ustanova za postignute rezultate

¹ Usklađivanje obrazovnog sustava s gospodarskim politikama, izgrađivanje učinkovitih modela financiranja obrazovanja, osiguranje poticajne porezne politike koja bi osigurala ulaganje poslodavaca u zaposlenike, izgrađivanje sustava osiguranja kvalitete i jednaka primjena na državne i privatne obrazovne ustanove, povećanje ulaganja u istraživanja te izgrađivanje poduzetničkih kompetencija kod učenika i studenata promjenom postojećih načina provedbe nastave temeljne su odrednice HUP-ovih *Strateških smjernica razvoja obrazovnog sustava za konkurentno gospodarstvo* koji su predstavljeni u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta.

HUP je član

Središnji ured: Ulica Pavla Hatza 12, 10000 Zagreb, tel: 01 48 97 555, fax: 01 48 97 556, e-mail: hup@hup.hr, www.hup.hr
žiro račun: 2340009-1100151718, IBAN: HR92 2340 0091 1001 5171 8, matični broj: 0410128, oib: 80978339255

Podružnica Osijek: Trg Ljudevita Gaja 6, 31000 Osijek, tel: 031 251 012, tel/fax: 031 251 013, e-mail: hup-osijek@hup.hr

Podružnica Rijeka: Dolac 8/II, 51000 Rijeka, tel: 051 321 494/495, fax: 051 321 499, e-mail: hup-rijeka@hup.hr

Podružnica Split: Bernardinova 1, 21000 Split, tel: 021 368 288/296, tel/fax: 021 368 212, e-mail: hup-split@hup.hr

kroz programske ugovore te reguliraju pravila napredovanja u nastavnoj i znanstvenoj djelatnosti. Upravo ovakav način financiranja koji potiče odgovornost za postignute rezultate jedan je od dominantnih i uspješnih modela koji unutar Europe štiti javni interes i sredstva poreznih obveznika koji financiraju javni obrazovni sustav, te njegove aktivnosti usmjerava prema potrebama šire društvene zajednice. Odustajanje od izmjena zakona zapravo predstavlja odustajanje od uvođenja odgovornosti za novac poreznih obveznika i posredno kroz rezultate razvoj društva i gospodarstva, što HUP potiče na zabrinutost.

Radi zaštite integriteta svih obrazovnih ustanova i očuvanja uspostavljenog sustava osiguravanja kvalitete utemeljenog na zakonima RH pozivamo uključene u javnu raspravu o pitanju razvoja sustava visokog obrazovanja da pojedine neistinite konstrukcije i štetne manipulacije javnošću zamijene istinskim naporima u zadovoljenju propisanih uvjeta za bavljenje djelatnošću visokog obrazovanja na dobrobit ustanova i njihovih studenata. Ovdje prije svega ukazujemo na pojedine reakcije na provedene postupke reakreditacije ekonomskih fakulteta u kojima je Agencija za znanost i visoko obrazovanje uočila nepravilnosti u odnosu na propisane kriterije za izvođenje djelatnosti, te je naložila umanjenje upisnih kvota radi zaštite prava studenata i kvalitete nastave. Navedene preporuke dane unutar rekreditacijskih postupaka provedenih još u 2010. i 2011. godini danas se u pojedinim medijima neispravno dovode u vezu s navodnim pogodovanjem privatnim obrazovnim ustanovama radi stvaranja „ekstra“ profita, što je potpuno neistinito - kako zbog primjene istih kriterija kod svih ustanova tako i zbog činjenice da su sve visokoškolske ustanove sukladno Zakonu o ustanovama osnovane kao neprofitne, pa o bilo kakvom profitu ne može biti govora.

Zalažući se za punu slobodu poduzetništva u Republici Hrvatskoj, napominjemo kako se privatna visoka učilišta ne financiraju iz javnih izvora (državnog proračuna) – niti prema postojećoj, niti prema najavljenom zakonskoj regulativi, već troškove plaća predavača, honorara, nastavnih materijala, infrastrukture, režijskih troškova i ostalih materijalnih troškova osiguravaju isključivo i jedino kroz školarine koje uplaćuju pojedinci i tvrtke koje su voljne ulagati u obrazovanje svojih zaposlenika. Unatoč podložnosti gospodarskim kretanjima i neizvjesnosti, kojoj su zbog toga izloženi, privatne visokoškolske ustanove preuzele su obavezu zadržavanja iste razine kvalitete kao i javne te su dokazale da znaju odgovorno raspolagati sredstvima koja im bivaju povjerena. U tom smislu naglašavamo kako Republici Hrvatskoj prije svega treba kvalitetno visoko obrazovanje s konkurentnim obrazovnim programima, pa bilo kakve nepotrebne polarizacije ili izmišljene konstrukcije o razvoju privatnog sektora visokog obrazovanja na štetu javnog smatramo potpuno neprikladnim i štetnim za dignitet visokog obrazovanja, njegovih zaposlenika i studenata.

Kao relevantna i reprezentativna udruga poslodavaca želimo naglasiti kako bi upravo ljudski kapital trebao biti značajniji u strateškom razvoju RH od prirodnih resursa ili financijskog kapitala jer on dugoročno osigurava potencijal za gospodarski razvoj zemlje. Od Vlade RH očekujemo stoga da se izmjenama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju te Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru kao i donošenjem Strategije odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije što prije pokrenu procesi prilagodbe obrazovnih programa i ukupne obrazovne ponude potrebama razvoja hrvatskog društva i gospodarstva. Hrvatski obrazovni vlak ne smije stajati na sporednom kolosijeku.